

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Taideneuvoston lausunto maaseutupoliittisesta selonteosta.

Kulttuuripolitiikan näkökulmasta maaseutupoliittinen selonteko tarjoaa lukuisia kiinnekohtia, joissa kulttuuri voisi olla osa ratkaisua, mutta kulttuurin puuttuminen otsikkotasolta käytännössä tarkoittaa usein sitä, että kulttuuri ikään kuin unohtuu tai jää sivuhuomioksi. Oma otsikko kulttuurille esimerkiksi poikkihallinnollisissa tavoitteissa ja kehittämissuosituksista sitouttaisi kulttuurialaa, loisi uutta kumppanuutta maaseudun kehittäjien ja kulttuurialan välille, sekä linkittäisi maaseutupoliittisen selonteon tuoreeseen kulttuuripoliittisen selontekoon, jonka kunnianhimoinen tavoite on että 2040-luvulla taide ja kulttuuri ovat Suomea vahvistava ja yhdistävä voima, joka inspiroi rakentamaan kestävämpää, elinvoimaisempaa ja inhimillisempää tulevaisuutta. Onnistuneen kulttuuripolitiikan seurauksena ihmisten kokemana osallisuus ja merkityksellisyys tuottavat laaja-alaista sivistystä, hyvinvointia sekä yhteiskunnallista ja taloudellista arvoa yhteistyössä muiden politiikan alojen kanssa.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

Yhteydet tulevaan Taide- ja kulttuurivirastoon voisivat olla sekä maaseutupolitiikan neuvostolle että ylipäänsä erilaisille maaseutupoliittisen suunnittelujärjestelmän yhteistyöelimille (kuten työryhmille)

tärkeä kontakti, jotta eri hallinnonalojen ratkaisut toimivat yhdensuuntaisesti. Kulttuurikentälle kokemus HAMA-rahoista oli innostava ja uutta kehittävä. Se näytti, että jos rahoitusta tämän tyyppiseen toimintaan on, ideoita ja toimijoita kyllä löytyy.

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Maaseudun talouden ja osaamisen kehittämiseen voisi löytyä hedelmällisiä yhtymäkohtia tänä kesänä hyväksytystä luovan talouden kasvustrategiasta. Luovan talouden yritykset osana luovan talouden ekosysteemiä ovat usein osa-aikaisia työllistäjiä. Näitä paikallisia ja alueellisia ekosysteemejä vahvistamalla voidaan luoda uutta työtä ja elinvoimaa, mutta se vaatii myös kuntien investointeja monipuoliseen kulttuuriin, taiteeseen ja kulttuuriperintöön sekä harrastustoimintaan.

Yksi hyvä kehikko voisi olla kulttuurisen kestävyysnäkökulma. Mikäli jatkossa YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin sisältyy oma kulttuuritavoite, on maaseudun aineettomalla ja aineellisella kulttuuriperinnöllä tässä takuulla merkittävä mahdollisuus olla kestävyysmurroksen positiivinen muutosvoima.

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

-

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Vahva side omaan kulttuuriperintöön kasvattaa myös juuria: se luo sekä pitovoimaa että syitä monipaikkaisuudelle.

Taideneuvosto esittää, että vision kohta "Ihmiset päätöksenteossa, hallinnossa ja elinkeinoissa mahdollistavat maaseudun talouden rakenteiden uudistumisen, huomioivat infran merkityksen, tunnistavat puhtaan ja monimuotoisen luonnon merkityksen ja vastaavat kestävyyskysymyksiin myös paikallistasolla ja se huomioiden." muutetaan siten, että siihen lisätään kulttuuriperintö. Muutettuna se kuuluisi näin:

Ihmiset päätöksenteossa, hallinnossa ja elinkeinoissa mahdollistavat maaseudun talouden rakenteiden uudistumisen, huomioivat infran merkityksen, tunnistavat kulttuuriperinnön ja puhtaan ja monimuotoisen luonnon merkityksen ja vastaavat kestävyyskysymyksiin myös paikallistasolla ja se huomioiden.

Tätä muutosta tukee myös Luontopaneelin kanta kulttuurin merkityksestä kestävyysmurroksessa.

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset (Anna vastaukset monivalintakysymykseen kohdassa seitsemän Muut täydennystarpeet)

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuosituksen numerot 1-24)

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet (anna tässä kohdassa vastaukset kohdan viisi monivalintakysymyksiin)

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

Vastaus kohtaan 5:

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

Luovan talouden kasvustrategia <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/166344>

Terho Henri
Taiteen edistämiskeskus - Taideneuvosto